

А.Ю. ШАХНО, д-р екон. наук, проф.,

А.Ю. ФІЛОНЕНКО, Д.В. КУЧЕР, здобувачі, Криворізький національний університет

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

В умовах швидких змін та кризових явищ ключовим чинником забезпечення ефективності виробничо-господарської діяльності є підвищення прибутковості підприємств. Основною метою будь-якої підприємницької діяльності є прибуток, який відображає ефективність діяльності суб'єкта господарювання. Ефективність діяльності підприємств визначає загальну економічну ситуацію в країні та впливає на конкурентоспроможність національної економіки в цілому.

Сьогодні в умовах воєнної економіки України забезпечення прибутковості підприємств є актуальною задачею, на що впливають політико-правові, економічні та соціальні чинники. Прибутковість підприємства – це багатогранна категорія, яка характеризується двома показниками – прибутком та рентабельністю [1]. Прибуток – абсолютний показник, який є частиною чистого доходу від діяльності підприємства, що залишається в нього після сплати податків та вирахування всіх витрат. Рентабельність – відносний показник, який показує рівень віддачі активів та рівень використання капіталу у виробничому процесі. Основна мета в управлінні прибутком – це пошук та впровадження способів найбільш ефективного формування й оптимального розподілу прибутку. Вони спрямовані на розвиток діяльності компаній та зростання його вартості на ринку [2]. В умовах невизначеності і ризику кожне підприємство має вживати певних системних заходів для збільшення прибутку, основними з яких є:

1. Оптимізація виробничих процесів: 1) впровадження передових технологій: використання сучасних технологічних рішень дозволяє підвищити продуктивність та якість виробництва (автоматизація процесів, впровадження робототехніки та інших інноваційних технологій); 2) автоматизація робочих процесів: застосування систем автоматизації дозволяє зменшити людський фактор у виробництві, що зменшує ймовірність помилок та підвищує ефективність; 3) зменшення часу циклу виробництва: шляхом оптимізації та усунення зайвих кроків у виробничому процесі можна скоротити час, потрібний для виготовлення продукту, що впливає на зниження витрат; 4) зменшення витрат на енергію: впровадження енергоефективних технологій та процесів дозволяє зменшити витрати на споживання енергії та знизити вплив на довкілля.

2. Ефективне управління фінансами: 1) ретельний аналіз фінансових потоків систематичний аналіз фінансових даних допомагає виявити потенційні джерела ефективності та здійснити коригуючі дії для забезпечення стійкого зростання прибутків; 2) моніторинг витрат та зменшення зайвих витрат: слідкування за витратами дозволяє виявити надмірність та зайві витрати, які можуть бути зменшені без втрати продуктивності; 3) пошук нових джерел фінансування: розвиток стратегій залучення додаткових фінансових ресурсів, таких як інвестиції, кредити або співпраця з партнерами може допомогти забезпечити розвиток бізнесу.

3. Стратегічне маркетингове планування: 1) розробка ефективних маркетингових стратегій: аналіз ринку та конкурентів, розробка унікальних пропозицій продукту та позиціонування бренду можуть підвищити конкурентоспроможність та привернути нових клієнтів; 2) вивчення потреб та уподобань клієнтів, підвищення рекламної активності, що сприятиме збільшенню обсягів продажів [3].

Таким чином, прибутковість підприємств відображає кінцеві результати його виробничо-господарської діяльності. Основною метою підприємницької діяльності є досягнення прибутку та його максимізації, особливо в наших умовах економічної нестабільності. Застосування оптимальних стратегій управління прибутком, оптимізація виробничих процесів та стратегічне маркетингове планування є ключовими напрямками для досягнення цієї мети та забезпечення стійкого зростання та розвитку підприємств в кризових умовах.

Список літератури

1. Сташук О., Жигар Н. Формування та використання прибутку суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. *Економічний часопис Східноукраїнського національного університету імені Лесі Українки*. 2022. № 3. С. 12 – 17.
2. Афанасьєв Є.В., Шахно А.Ю., Афанасьєв І.Є., Афанасьєва М.Г. Оцінювання організаційно-технічного рівня гірничо-збагачувальних підприємств у контексті інвестиційно-інноваційної політики та адаптивного управління прогресивним розвитком. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 13. С. 27-34.
3. Гайбура Ю.А. Методичні підходи щодо оцінки і прогнозування прибутковості підприємства. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. Економічні науки*. 2023. Вип. 1(38). С. 118-124.